

4. Derzhspozhyvstandart of Ukraine, 2008. DSTU EN 388:2005 *Rukavychky dlia zakhystu vid mekhanichnykh ushkodzhen'. Zahal'ni tekhnichni vymohy ta metody vyprobuvannia [Gloves for protection against mechanical damage. General technical requirements and test methods]*. Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukrainy.
5. Bobrova, S.Y. and Halavska, L.E. 2015. Rozrobka trykotazhu dlya zakhystu ruk vid mekhanichnykh nebezpek [Ballistic knitted fabrics development for body armor production]. *Bulletin of Kiev National University of Technology and Design. A series of "Engineering"*, 3 (86), pp. 114-120.
6. Bobrova, S., Halavskaya, L. and Kulyk, A. 2018. Deformatsiyni kharakterystyky trykotazhu pidvyshchenoyi mitsnosti [Deformation characteristics of high strength knitted fabrics]. In: L. I. Zubkova, ed., *KyivTex & Fashion: International Scientific Conference of Textile and Fashion Technology*. Kyiv, November 1-2, 2018. Kyiv: KNUTD.
7. Bobrova, S. and Halavskaya, L. 2015. Rozrobka balistychnykh trykotazhnykh poloten dlya vyhotovlennya zasobiv bronzakhystu [Development of ballistic knitting fabrics for the manufacture of armor protection devices]. *Bulletin of KNUTD*, 3 (86), pp.114-120.
8. Kim, A.A., Kurdenkova, A.V. and Shustov, Y.S. 2010. Yssledovanye mekhanycheskykh svoystv tkaney dlya yzhotovlennya bronzhyletov [Investigation of mechanical properties of fabrics for the manufacture of body armor]. *Technology of the textile industry*, 2 (323), pp. 31-33.
9. GOST 8847-85. *Polotna trykotazhnye. Metod opredelenyya razryvnykh kharakterystyk y rastyazhymosty pry nahruzkakh men'she razryvnykh [Fabric knitted fabrics. The method for determining discontinuous characteristics and extensibility under load is less discontinuous]*. – Moscow : Publishing of standards.
10. Derzhspozhyvstandart of Ukraine, 2003. DSTU ISO 13996-2001 (ISO 13996: 1999, IDT) *Odyah zakhysnyy. Mekhanichni vlastyvosti. Vyznachennya stiykosti do prokolu [Protective clothing. Mechanical properties. Determination of puncture resistance]*. Kyiv: Derzhspozhyvstandart of Ukraine.
11. DSTU EN 863-2001 (EN 863: 1995, IDT) *Odyah zakhysnyy mekhanichni vlastyvosti. Metod vyznachennya oporu prokolyuvannyu [Clothing protective mechanical properties. Method for determining the resistance to piercing]*. Kyiv: OJSC "UkrNDITP".
12. GOST 12.4.241-2013.03.03.2014. *Systema standartov bezopasnosti truda. Odezhda spetsyal'naya dlya zashchyty ot mekhanycheskykh vozdeystvyy. Metod opredelenyya soprotyvlenyya prokolu [Occupational safety standards system. Special clothing for protection against mechanical stress. Method for determination of puncture resistance]*. Moscow: Standardinform.

УДК 330.117:304.4(045)

DOI 10.31339/2617-0833-2019-1(26)-47-52

AZ ÁLLAM KULTURÁLIS POLITIKA

Luzsanska Tetyana, Movchan Katerina, Derkach Victoria

ДЕРЖАВНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА

Лужанська Т.Ю., Мовчан К.М., Деркач В.Ю.

STATE CULTURAL POLICY

Luzhanska T.U., Movchan K.M., Derkach V.U.

A cikk kiemeli az emberiség kulturális örökségének védelmének fontosságát, amely a nemzeti kulturális identitás fontos eleme. Leírták a nemzetközi közösség által elfogadott közös

elveket és álláspontokat. A kulturális politika jövőbeli modelljeit tekintjük: a művészet és a kultúra hagyományos állami támogatásának modellje, a piaci modell. Megállapítást nyert, hogy nem lehet világos kulturális politikát meghatározni a különböző országokban, mivel mindegyiknek saját kulturális politikája van, amely nemzeti, politikai és történelmi hagyományokon alapul.

Kulcsszavak: kulturális politika, örökség, művészet, kultúra.

У статті висвітлено важливість захисту культурної спадщини людства, що є важливим елементом національної культурної ідентичності. Охарактеризовано спільні принципи і позиції, прийняті міжнародним співтовариством. Розглянуто перспективні моделі культурної політики: модель традиційної державної підтримки мистецтва та культури, ринкова модель. Культурні процеси кожної країни мають особливе значення для іміджу країни, зростання регіональної та місцевої культурної ідентичності регіонів, конкурентоспроможності та привабливості інвестицій. в деяких країнах акцент робиться на збереженні національної спадщини (Франція, Німеччина), на створенні нової культури, на сприянні культурному розвитку (Норвегія, Канада) або на підтримці різноманітної культурної спадщини в країні (Шотландія та Уельс у Великобританії). Каталонія в Іспанії).

Було визначено, що неможливо визначити чітко культурну політику в різних країнах, оскільки кожна з них має свою культурну політику, яка ґрунтується на національних, політичних, історичних традиціях.

Ключові слова: культурна політика, спадщина, мистецтво, культура, культурні процеси.

The article highlights the importance of protecting the cultural heritage of humanity, which is an important element of national cultural identity. The common principles and positions adopted by the international community are described. Prospective models of cultural policy are considered: the model of traditional state support of art and culture, market model. Cultural processes of each country are of particular importance for the image of the country, the growth of regional and local cultural identity of the regions, competitiveness and attractiveness of investments. In some countries, emphasis is placed on preserving the national heritage (France, Germany), on the creation of a new culture, on the promotion of cultural development (Norway, Canada) or on the maintenance of a diverse cultural heritage in the country (Scotland and Wales in the UK). Catalonia in Spain).

It has been determined that it is impossible to define a clear cultural policy in different countries, since each of them has its own cultural policy, which is based on national, political, and historical traditions.

Key words: cultural policy, heritage, art, culture, cultural processes

A huszonegyedik században hatalmas innovációs potenciált mutatott be a kultúrában, amely képes az emberek életének radikális megváltoztatására. Először is ez a tudományos és technikai kultúra következménye. Ezért a kultúra, a nagyközönség és az állami vezetők egyik legfontosabb feladata a kiegyensúlyozott kulturális politika, azaz a kulturális fejlődés célját meghatározó kulturális politika, a kulturális folyamatok modern társadalomban történő szabályozásának alapelvei, módszerei és módszerei kidolgozása és megvalósítása.

Egy olyan korban, új transzformációk a világ tisztában van annak fontosságát, hogy a kulturális örökség védelme az emberiség, amely fontos eleme a nemzeti kulturális identitás. Az a felismerés, a kulturális örökség, a társadalom fejlődése megköveteli az államoktól, hogy változásokat előidézni és új megközelítések javítása állami szabályozás megőrzése és elősegítése a történelmi és kulturális örökség és a műemlékek, valamint elfogadták a fogalmi meghatározó dokumentum prioritásait és célkitűzéseit reformáló demokratikus kormányzás az alapokon. A világ tapasztalatai azt mutatják, hogy azok az országok, amelyek fejlődésük legnehezebb időszakában a lehető legrövidebb időn belül kiegyensúlyozott és következetes kulturális politikát

hajtottak végre, jelentős előrelépést tettek a politikai és társadalmi-gazdasági reformok végrehajtásában (például egyszerre Japán, Németország).). Az egyes országok kulturális folyamata különleges jelentőséggel bír az ország képének, a régiók regionális és helyi kulturális identitásának növekedésének, a versenyképesség és a befektetések vonzerejének szempontjából.

Az UNESCO dokumentumaiban a kulturális politikát úgy határozzák meg, mint "működési elvek, adminisztratív és pénzügyi tevékenységek és eljárások, amelyek a kultúra területén az állami fellépés alapját képezik", mint "a tudatos cselekvés teljes összegét vagy a társadalomban fellépő cselekvések elhagyását, amelyek célja bizonyos kulturális célok elérése a következő célokból: a társadalom összes fizikai és szellemi erőforrásának optimális.

A kulturális politikának biztosítania kell a kultúra fejlődését a társadalom általános fejlődésének és a világ kulturális folyamatának részeként. Célja a nemzeti kultúrák identitásának megőrzése. Így egyes országokban a hangsúly a nemzeti örökség megőrzésére (Franciaország, Németország), másokban az új kultúra megteremtésére, a kulturális fejlődés előmozdítására (Norvégia, Kanada) vagy az országon belüli sokszínű kulturális örökség támogatására (Skócia és Wales az Egyesült Királyságban) történik. Katalónia Spanyolországban). Vannak azonban közös elvek és álláspontok, amelyeket a nemzetközi közösség fogad el és fogad el. A kultúra területén az állami politika fő célkitűzéseit először a kulturális politika intézményi, közigazgatási és pénzügyi vonatkozásairól szóló kormányközi konferencián határozták meg (Velece, 1970).

1. Az emberek részvételének lehetőségei a társadalom kulturális életében. Ezt a nézetet a kulturális politikával kapcsolatos kérdésekben Monacóban fejtették ki (1967): "A világ államai nagy figyelmet fordítanak a gyermekek esztétikai oktatására, mivel a kulturális javakhoz való hozzáférés bővítése nem jelenti azt, hogy a kulturális tevékenységekben való részvétel arányosan növekedne gyermekkorától.

2. Kulturális fejlődés, amely a kulturális politikát a teljes állami politika szerves részévé teszi. A kulturális fejlődés a társadalom technológiai fejlődéshez való hozzáigazításának előfeltétele. "A kulturális fejlődés a gazdasági fejlődés egyik eszköze és célja."

3. A kulturális identitás megőrzése és népszerűsítése. A „kultúrák pluralizmusának”, az egyes régiók nyelvének és hagyományainak újjáélesztése, az „egyéni (egyéni) kultúrák és az állam általános (kulturális) kultúrája közötti dinamikus egyensúly elérése” megnyitotta az ajtót a fogyatékkal élők, a nagy családok, az etnikai kisebbségek, az idősek kulturális projektjeinek megvalósítására. Gyerekek.

4. A nemzetközi kulturális kapcsolatok kialakulása a jelenlegi szakaszban tükrözi az „államközpontú” emberközpontú értékekre való átmenetet, és az európai népek kultúrájának és történelmének kölcsönös megértését, a kultúra transznacionális elosztását, a kulturális sokszínűséget és az új művészeti formák kialakítását, a kultúrák közötti párbeszédet, az elismerést támogatja. a kultúra mint gazdasági és társadalmi integráció tényezője.

Girard A. francia kutató a kulturális politikát dinamikus folyamatnak tekinti, amely a társadalom kulturális céljainak folyamatos felülvizsgálatát, prioritásait, konkrét feladatait, a kívánt eredmények eléréséhez szükséges eszközök elosztását igényli. A tudós két kulturális irányítási modellt emel ki: a független szervezetek (USA) erőfeszítéseit, és közvetlenül a minisztériumok hatóságai (Franciaország, Svédország). E feladatok hatékony megvalósítása érdekében a kulturális politikának optimalizálnia kell a célokat, feladatokat és erőforrásokat (személyzet, pénzügy, jogszabályok, intelligens szervezet).

Dragichevich-Sesich M. (Szlovénia) a kulturális politika ilyen modelljeit ígéretesnek tartja.

1. A liberális politika modellje (USA), amely a kulturális javak termelési és forgalmazási eszközeinek magántulajdonát biztosítja. A vezető szerep itt a kulturális ipar és kulturális termékei közé tartozik, amelyek kielégítik a tömeges keresletet. A kulturális és művészeti magánalapítványok döntő befolyással bírnak a kulturális politika fejlődésére.

2. Az állam bürokratikus vagy oktatási kulturális politikájának modellje (volt szocialista

országok, Franciaország, Svédország), amely az állam uralmát uralja, anyagi és pénzügyi támogatással (Franciaország, Svédország) irányítja a kultúra szféráját, vagy úgynevezett „társadalmi rendet” hoz létre, amely kulturális tevékenységet biztosít. megfelelő tartalmat, kiegészítést és a kreatív-innovatív változások egyidejű engedélyezését.

3. A nemzeti felszabadulás kulturális politikájának modellje (Kelet-Európa országai), a nemzeti tudatosság fejlődésének modellezése, mint a "sovinizmus", a nacionalizmus, a "kultúra bezárása", a korábbi korok művészeti alkotásainak elutasítása, a nemzeti kisebbségek kultúrája, alternatív és kísérleti művészet, orientáció populista kulturális szlogenek.

4. Az átmenet kulturális politikájának modellje (Szerbia), amelynek lényege a kulturális kezdeményezések megvalósítása olyan állami struktúrák segítségével, amelyek nem képesek a parancsnoki-bürokratikus irányítási rendszer felhagyására. Az ilyen modell ellentmondásos következményei megkülönböztetik a kultúrát a világ közösségétől, hangsúlyozva a nacionalista elveket.

A német kulturális tudós, Visand két kulturális politikafejlesztési modellt azonosít.

1. A művészet és a kultúra hagyományos állami támogatásának modellje. Ez magában foglalja a hatóságok által a hagyományos kulturális intézmények (múzeumok, színházak, könyvtárak, kulturális központok) támogatását; intézményi egyensúly kialakítása a kultúra és a művészet között a hatóságok által; a központi kormányzat és az állami szektor finanszírozása; a kulturális politikák nemzeti szintű végrehajtása, a kulturális politika regionális különbségeinek elfogadhatatlansága, a nemzetközi kulturális kapcsolatok fejlesztése csak a diplomáciai tevékenység keretein belül; a népszerű hálás nézőként való aktiválása, aki támogatja a kultúrát; tevékenységek a kulturális művészeti tanácsok különböző területein. Egy ilyen modell nem teszi lehetővé a kulturális innovációk, a régiók kulturális fejlődésének, a kulturális tervezés rugalmasságának megvalósítását, és adminisztratív ellenőrzéshez vezet, amelyben a kreatív elv minimalizálódik.

2. A piacmodell megköveteli: a kulturális élet szinte minden szektorának piaci szabályainak tevékenységét, a gazdasági fejlődés prioritását, a tömeg és a magas kultúrák közötti korlát megszüntetését, a művészet irányítását (a kulturális élet szervezeti rendszerének fejlesztése, a kulturális fejlődés tervezése, a kulturális intézmények irányítása, a nemzetközi kulturális együttműködés megfelelő formái), különös figyelmet fordítva a helyi kultúra fejlesztésére, figyelembe véve az ügyfél igényeit és érdekeit. A kulturális politika piacmodelljét a jövedelmezőségi kritériumok, a kulturális események folyamatos alulfinanszírozása, a művész szponzor érdekeitől való függősége és a nemzetközi szabványok felé való orientáció csak a szórakoztatóiparban uralja.

Az egyes országok kulturális örökségének megőrzése szempontjából fontos szempont az UNESCO iránymutatásainak betartása. A középtávú stratégia 2014-2021 szerint az UNESCO szabályozási kerete egyedülálló globális platform a nemzetközi együttműködés és párbeszéd számára. A kulturális gazdálkodás holisztikus rendszerét hozzák létre az emberi jogokon alapuló megközelítésben, amely közös értékeken, kölcsönös elkötelezettségen, a kulturális sokszínűség tiszteletben tartásán, az ötletek szabad áramlásán és a kollektív felelősségen alapul.

A Szervezet egyezményeinek, ajánlásainak, nyilatkozatainak és kormányközi programjainak végrehajtása nemzetközi szinten folytatja az államokat a párbeszédben és az együttműködésben, ezáltal hozzájárulva a befogadó menedzsmenthez és a tudás és a legjobb gyakorlatok megosztásához politikai szinten.

Az ilyen együttműködési platform hozzájárul a kulturális és természeti erőforrásoknak a fenntartható fejlődés szempontjából betöltött szerepének fokozásához az örökség előmozdítása, védelme és megőrzése révén, különös tekintettel az ingatlan kulturális örökségre (1972. és 1954. évi egyezmények), az ingó kulturális örökségre (1954. és 1970. évi egyezmények).), víz alatti kulturális örökség (2001. évi egyezmény) és immateriális kulturális örökség (2003-as egyezmény).

A Szervezet tevékenysége a nemzeti, az örökség jobb megőrzésére, védelmére, ésszerű felhasználására és népszerűsítésére irányuló kapacitásának erősítésére irányul majd szakmai, intézményi és közösségi szinten. Az állami kulturális politika értékelésének fő kritériuma a

hatékonyság, azaz: a cél eléréséhez nem képes programok, az erőforrás-költség megtagadása; a kulturális projektek sikeres végrehajtása, az állam kulturális fejlődésével kapcsolatos kérdések megalapozott döntéseinek elfogadása, valamint a kulturális intézmények és szabadidős menedzsment fejlesztése.

Nem véletlen, hogy külföldi országokban (Nagy-Britanniában, Franciaországban, Németországban, USA-ban, Kanadában) tudományos, információs és szociológiai szolgáltatásokat hozunk létre, amelyek feladata a különböző népességcsoportok kulturális és szabadidős érdekeinek és igényeinek tanulmányozása; szabadidős személyiségkérek és az elégedettségük objektív lehetőségei; a különböző társadalmi csoportok tudásának, készségeinek és képességeinek a szabadidejük önszerveződésében való mennyisége; a kulturális és szabadidős és rekreációs szféra infrastruktúrája és fejlődésének trendjei; a személyzeti problémák tanulmányozása. Például Németországban van a szabadidős tanulmányok intézete, Dániában - a szociális és kulturális tervezés központja Ausztriában - a Mediacult.

A kulturális örökség modern környezetben való megőrzése a társadalom életébe való szerves befogadás szempontjából szükséges, amely biztosítja a túlélési modelltől a fenntartható fejlődés modelljének kialakulását. Az e terület állami szabályozási mechanizmusainak működésének javítása érdekében szükséges a hatóságok és a nem kormányzati szervezetek közötti együttműködési mechanizmus létrehozása, a nemzetközi és interregionális együttműködés programjaiban való részvétel, valamint a történelmi és kulturális környezet racionális felhasználásának és megőrzésének ellenőrzése.

Így nem lehet világos leírást adni a különböző külföldi országok kulturális politikájának alapjairól, hiszen mindegyikük kulturális politikája a nemzeti történelmi, politikai hagyományokon és a kultúra állami támogatásán alapul.

A felhasznált irodalom listája

1. Dragichevich-Sesich M. Kulturális politika: az adminisztrátor és a kultúra vezetőjének új szerepe - a közvetítő szerepe // A kultúra szférájának anyagi alapja: Naucha-inform. coll. - 2. kérdés -M.: Izd. RGB, 1999.
2. Kataev S.L., Shamrovsky A.D. Néhány szociokulturális átalakítási modell // Gyakorlati filozófia. - 2003. - 1. szám - P. 137-144.
3. Katkova TG A kulturális örökség fogalma a nemzetközi és ukrán jogszabályok szerint / T. G. Katkova // Törvény és biztonság. - 2005. - 5. szám - P. 148-152.
4. Kulcs Yu.M. Ukrajna kulturális és szabadidős területe: a változások és átalakulások dinamikája. Monograph / Keychik Yu.M., Kovtun V.D., Troelnikova L.O., Tsymbalyuk N.M. ; A tudományok alatt. Ed. Tsymbaliuk N.M. - K. : - 2004.- 180 p.
5. Kolodina EA, Radionova O.V. Az állami és magánszféra közötti partnerség problémái és kilátásai a kultúra területén / E.A. Kolodina, O.V. Radionov // Izvestiya IGEA. 2013. - 4. szám (90). - P. 114-119.
6. Mogilina T. S. Nemzetközi tapasztalat a kulturális örökség védelmében és az ukrán memorandum védelmi törvényben / T. S. Moghilin. - K. : Stílusos. - 2002 - 195 p.
7. Morozov M. A. Közgazdaságtan és vállalkozói szellem a szociális és kulturális szolgáltatásokban és a turizmusban: tanulmány. támogatás / M.A. Morozov. - Moszkva: Akadémia, 2006 - 288 p.
8. Oliynyk O.S. Kulturális iparosítás: elméleti intelligencia [monográfia] / Oliynyk O.S. - K. : Állami Kulturális és Művészeti Főiskola, 2008. - 174 p.
9. Petrova IV Szabadidő külföldön: tankönyv. -K.: - 2005.- 408 p.
10. Saak A. E. Társadalmi és kulturális szolgáltatások és idegenforgalom kezelése: kézikönyv / A. E. Saak, Yu A. A. Pshenichnyh. -SPb. : Peter, 2007. – 421 p.

References

1. Drahychevych-Sesyach, M., 1999. Kulturnaia polytyka: novaia rol admynystatora y

- menedzhera kultury - rol posrednyka [Cultural policy: the new role of the administrator and the culture manager - the role of the middleman]. *The material base of the sphere of culture*, 2., Moscow, Ed. RHB (РГБ).
2. Kataiev, S.L., Shamrovskiy, A.D., 2003. Nekotorye modely sotsyokulturnoi transformatsyy [Some models of sociocultural transformation]. *Practical philosophy*, 1, pp. 137-144.
 3. Katkova, T. H., 2005. Poniattia kulturnoi spadshchyny za mizhnarodnym ta ukrainskym zakonodavstvom [Concept of cultural heritage in accordance with international and Ukrainian legislation]. *Law and safety*, 5, pp. 148-152.
 4. Kliuchko, Yu.M., Kovtun, V.D., Troielnikova, L.O., Tsymbaliuk, N.M. 2004. *Kulturno-dozvillieva sfera Ukrainy: dynamika zmin ta peretvoren* [Cultural and leisure sphere of Ukraine: the dynamics of changes and transformations]. Kiev.
 5. Kolodyna, E.A., Radyonova, O.V., 2013. Problemy u perspektyvy razvytyia pablychno-chastnoho partnerstva v sfere kultury [Problems and prospects of development of public-private partnership in the field of culture]. *Proceedings of IHEA*, 4 (90), pp. 114-119.
 6. Mohilina, T. S. 2002. *Mizhnarodnyi dosvid okhorony kulturnoi spadshchyny ta pamiatkookhoronne zakonodavstvo Ukrainy* [International experience in the protection of cultural heritage and Ukrainian memorial protection legislation]. Kiev: Stylos (Стилос).
 7. Morozov, M.A. 2006. *Ekonomyka u predprynimatelstvo v sotsyalno-kulturnom servyse u turyzme* [Economy and entrepreneurship in social and cultural services and tourism]. Moscow: Academy.
 8. Oliinyk, O.S. 2008. *Industrializatsiia kultury: teoretychna rozvidka* [Industrialization of culture: theoretical intelligence]. Kyiv: State Academy of Leaders of Culture and Arts.
 9. Petrova, I.V. 2005. *Dozvillia v zarubizhnykh krainakh* [Leisure in foreign countries]. Kiev.
 10. Saak, A. E., Pshenichnyh, Yu. A. 2007. *Menedzhment v sotsyalno-kulturnom servyse u turyzme* [Management in socio-cultural service and tourism]. SPb: Peter.

УДК 338.486.41:001.891(045)

DOI 10.31339/2617-0833-2019-1(26)-52-58

ПОГЛЯДИ ВЧЕНИХ НА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИВАБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ДЕСТИНАЦІЇ

Мілашовська О.І., Шитікова Т.В.

ACADEMICS' JUDGEMENTS ON THE TOURISM DESTINATIONS ATTRACTIVENESS

Milashovska Olga, Shytikova Tetiana

В статті розглянуто питання оцінки привабливості туристичної дестинації. Зокрема, висвітлено деякі зарубіжні та вітчизняні методики оцінки туристичної привабливості. В статті розглянуті напрямки досліджень таких вчених: К. Помпурова, І. Шимочкова, Я. Ху та Б. Річі, М.Травка, О.Давидова, які можна врахувати для розробки власної методики оцінки, що максимально б відповідала специфіці регіону.

Ключові слова: привабливість, туристична дестинація, методика оцінки привабливості.

The purpose of the publication is to deepen the theoretical aspects of some foreign and local methods of assessing the attractiveness of destination for the further use in developing its own methodology that would closely reflect the specifics of the tourism sector and the hospitality sphere of Transcarpathia.

The problems of studying the attractiveness of tourist destination were studied in the works

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>